

Załącznik do Uchwały nr 3/2019/2020

Rady Rodziców Szkoły Podstawowej

w Pukininie z dnia 26 września 2019 r.

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

Rok szkolny 2019/2020

*„W wychowaniu chodzi właśnie o to,
ażeby człowiek stawał się coraz bardziej
człowiekiem...”*

Jan Paweł II

Pukinin, wrzesień 2019

Spis treści

1. Podstawa prawna Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego
2. Wstęp
3. Misja Szkoły
4. Sylwetka absolwenta szkoły
5. Zadania szkoły
6. Cele ogólne
7. Struktura oddziaływań wychowawczych
 1. Dyrektor szkoły
 2. Rada pedagogiczna
 3. Nauczyciele
 4. Wychowawcy klas
 5. Zespół wychowawców
 6. Pedagog szkolny
 7. Rodzice
 8. Samorząd Uczniowski
 9. Pracownicy niepedagogiczni
8. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej w roku szkolnym 2019/2020
9. Plan działań wychowawczo-profilaktycznych
10. Kalendarz uroczystości szkolnych.
11. Instytucje wspierające realizację programu wychowawczo-profilaktycznego
12. Ewaluacja programu

1. Podstawa prawna

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249).
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na dany rok szkolny.
- Statut Szkoły Podstawowej w Pukininie.
- Wymagania państwa wobec szkół i placówek.

2. Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej w Pukininie opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny.

Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Profilaktyka, czyli przeciwdziałanie zdiagnozowanym zagrożeniom, a więc zachowaniom problemowym, związana jest z szerokim uwzględnieniem promocji zdrowia. Jest to szereg cyklicznych działań stwarzających okazję aktywnego gromadzenia różnych doświadczeń, które powodują wzrost zdolności do radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.

W ostatnich latach obserwujemy wzrost liczby dzieci i młodzieży podejmującej zbyt wcześnie różne zachowania ryzykowne – zwane też często zachowaniami problemowymi lub zaburzeniami zachowania.

Zachowania te można podzielić na cztery grupy, uwzględniając ich ogólną charakterystykę:

1. wynikające z dezaprobaty społecznej – zachowania niezgodne ze społecznymi oczekiwaniami, z ogólnie przyjętymi normami, standardami;
2. stanowiące zagrożenie dla zdrowia i rozwoju – zachowania stanowiące ryzyko dla zdrowia, łączące się z psychopatologią i trudnościami w podejmowaniu ról społecznych;
3. łączące się w syndromy zachowań – zachowania problemowe mają tendencję do kumulowania się („chodzą parami”);
4. utrudniające prawidłową socjalizację – zachowania problemowe ograniczają liczbę i częstość zachowań konwencjonalnych.

Do najczęściej pojawiających się zachowań ryzykownych, w zapobieganiu którym szkoła wspiera rodziców, należą:

- palenie tytoniu,
- używanie alkoholu,
- używanie innych substancji psychoaktywnych (w tym środków zastępczych – tzw. „dopalaczy”, leków, substancji nielegalnych),
- wczesna inicjacja seksualna,
- przemoc, zachowania agresywne (w tym cyberprzemoc),
- kłamstwa, wagary, ucieczki z domu,
- drobne kradzieże, przestępstwa, udział w grupach przestępczych,
- nadużywanie Internetu i środków elektronicznych.

Do najczęstszych motywów podejmowania niepożądanych zachowań należą: ciekawość, przekora, manifestacja niezależności czy też dorosłości, presja grupy, moda, sposób na stres, sposób na urozmaicenie nudnego życia, sposób na przynależność do danej grupy, sposób na odwagę, chęć zaimponowania, lęk przed odrzuceniem i wiele innych.

Po analizie wyżej wymienionych motywów można wnioskować, iż zachowania te pełnią określone funkcje w życiu młodego człowieka, a mianowicie: są zastępczym sposobem zaspokajania niespełnionych potrzeb psychicznych; są zastępczym sposobem realizowania celów wieku rozwojowego lub są sposobem radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi. Punktem wyjścia do określenia właściwych kierunków oddziaływań profilaktycznych musi być zatem określenie co do tych zachowań prowadzi, a co stanowi zabezpieczenie przed nimi. Wyróżnić należy zatem czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące.

Czynniki ryzyka to cechy i zachowania uczniów lub wychowanków oraz cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które sprzyjają podejmowaniu zachowań ryzykownych, stanowiących zagrożenie dla prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego uczniów/wychowanków.

Do najistotniejszych zaliczymy przemoc rówieśniczą, odrzucenie przez rówieśników, słabą więź ze szkołą, rodziną, kościołem, niedostateczna samokontrola, niepowodzenia szkolne, przynależność do destrukcyjnych grup rówieśniczych, dostrzeganie aprobaty dla

zachowań problemowych u rówieśników i dorosłych. W działaniach profilaktycznych należy uwzględnić redukcję tych czynników np. poprzez wyrównywanie szans (działania korekcyjne), pracę klubową i stwarzanie „alternatywy” dla grup ryzyka, działania interwencyjne: szkoła – dom – specjaliści, ewentualnie terapia.

Czynniki generujące występowanie zachowań ryzykownych, podzielić można na sfery, które przedstawiają się następująco:

I. Sfera psychologiczna:

- 1) Nadmierna nieśmiałość, wrażliwość;
- 2) Chroniczne napięcie i niepokój;
- 3) Niska samoocena;
- 4) Brak odporności na stres i problemy;
- 5) Niski poziom asertywności.

II. Sfera rodzinna:

- 1) Brak wyraźnego i konsekwentnego systemu wychowawczego;
- 2) Brak wystarczającego wsparcia dziecka ze strony rodziców;
- 3) Niskie kompetencje wychowawcze rodziców w postępowaniu z dziećmi (brak reguł postępowania, niekonsekwencja);
- 4) Brak rygorów i kontroli lub bardzo surowa dyscyplina, nadopiekuńczość;
- 5) Wysoki poziom konfliktów w rodzinie, niskie wsparcie ze strony rodziców;
- 6) Brak lub osłabienie więzi emocjonalnej z rodziną, złe relacje pomiędzy rodzicami i dziećmi;
- 7) Zaburzenia w pełnieniu ról ojca i matki, nieobecność ojca w domu (także psychiczna);
- 8) Tolerancja rodziców wobec używania przez dzieci alkoholu lub innych substancji odurzających;
- 9) Brak umiejętności organizowania i wykorzystywania wolnego czasu;
- 10) Nadmierna ilość czasu spędzanego przed komputerem, nieumiejętne korzystanie z portali społecznościowych.
- 11) Nadużywanie alkoholu, papierosów, narkotyków przez rodziców;
- 12) Rozwód, separacja, utrata rodziców;
- 13) Brak czytelnych granic i norm;
- 14) Przyzwolenie na uczestnictwo dziecka w sferach, do których nie jest ono przygotowane emocjonalnie.

III. Sfera społeczna:

- 1) Trudności w budowaniu poprawnych relacji rówieśniczych;
- 2) Niska kultura osobista uczniów (agresja słowna);
- 3) Brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych;
- 4) Przemoc rówieśnicza;
- 5) Niskie kompetencje społeczne (problem z asertywnością, trudności z radzeniem sobie z problemami);
- 6) Dostępność substancji odurzających;
- 7) Moda na zażywanie środków odurzających, palenie papierosów.

IV. Sfera szkolna:

- 1) Obecność środków odurzających w placówce;
- 2) Niski poziom wiedzy uczniów na temat środków odurzających;
- 3) Niskie kompetencje nauczycieli w zakresie rozpoznawania środków odurzających.

Oprócz czynników ryzyka stworzono również listę głównych czynników chroniących, które potencjalnie wpływają na prawidłowy rozwój w obszarze zdrowia psychicznego.

Czynniki chroniące to indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Jest to budowanie pozytywnych więzi ze szkołą i innymi instytucjami społecznymi, włączanie rodziców do aktywnego udziału w realizację programów profilaktycznych, edukacja „normatywna” czyli wzmacnianie norm i wartości przeciwnych zachowaniom problemowym. W działaniach profilaktycznych należy wzmacniać te czynniki poprzez np. czynne uczestnictwo w życiu szkoły i społeczności lokalnej, właściwe kontakty i „monitoring” ze strony rodziców, spostrzeganie dezaprobaty dla tego rodzaju zachowań u rówieśników i dorosłych. Czynniki chroniące zwiększają odporność człowieka. Są to:

- silna więź emocjonalna z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną,
- uwewnętrzniiony szacunek do norm, wartości, autorytetów,
- wrażliwość społeczna
- regularne praktyki religijne,
- zdolność rozwiązywania problemów,
- poczucie przynależności i pozytywny klimat szkoły,
- prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza,
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy,
- okazje do przeżycia sukcesu i zdobywania osiągnięć,
- nieakceptowanie przez szkołę jakiegokolwiek przemocy.

Właściwe rozpoznanie oddziaływania czynników ryzyka i czynników chroniących w danym środowisku pozwala na określenie stopnia zagrożenia dzieci i młodzieży, czyli wyodrębnienie grup o specyficznym poziomie ryzyka.

Te grupy to:

1. Grupa niskiego ryzyka – dzieci i młodzież nie podejmujące jeszcze zachowań ryzykownych;
2. Grupa podwyższonego ryzyka – osoby, które podjęły choć jedno zachowanie ryzykowne;
3. Grupa wysokiego ryzyka – osoby, u których zachowania ryzykowne są utrwalone i które odczuwają negatywne konsekwencje tych zachowań.

W zależności od adresata tzn. do której grupy skierowane są działania profilaktyczne wyróżnia się trzy poziomy profilaktyki:

Profilaktyka uniwersalna

- adresowana do grupy niskiego ryzyka,
- głównym terenem działania jest przede wszystkim szkoła, w której realizatorami programów są nauczyciele wspierani przez pedagogów szkolnych i psychologów,
- głównym celem jest promocja zdrowego stylu życia i zapobieganie zagrożeniom, w szczególności na rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z wymogami życia oraz opóźnianie wieku inicjacji lub zachęcanie do abstynencji, a przez to zmniejszanie zachowań ryzykownych,
- działania są rodzajem szczepionki serwowanej zdrowym dzieciom i młodzieży w celu zwiększenia ich odporności na zagrożenia; poprzez różne działania przekazuje się dziecku komunikat: poczekaj do dorosłości.

Profilaktyka selektywna

- adresowana do grupy podwyższonego ryzyka,

- działania profilaktyczne prowadzone są w szkołach, poradniach, w których realizatorami są przede wszystkim psychologowie, socjoterapeuci,
- celem działań jest ograniczanie podejmowania zachowań ryzykownych, ograniczanie głębokości i czasu dysfunkcji oraz zachęcanie i umożliwianie wycofania się (np. poprzez poradnictwo rodzinne i indywidualne, socjoterapię),
- najczęściej odbiorcami są małe grupy dzieci i młodzieży zaniedbane wychowawczo przeżywające liczne trudności często związane z sytuacją domową i szkolną; poprzez różne działania przekazuje się młodzieży komunikat: wycofaj się.

Profilaktyka wskazująca

- adresowana do grupy wysokiego ryzyka,
- terenem działań są poradnie specjalistyczne, zakłady karne, szpitale, placówki wychowawcze i resocjalizacyjne, w których realizatorami są lekarze specjaliści, psychologowie klinicyści, psychoterapeuci,
- celem jest interwencja w sytuacji pojawienia się uzależnienia poprzez leczenie, rehabilitację, resocjalizację, co ma ograniczyć negatywne skutki uzależnienia i umożliwić powrót do normalnego życia,
- odbiorcami są osoby, które odczuwają poważne szkody powstałe na skutek długotrwałych zachowań ryzykownych,
- działania na tym poziomie nastawione są zarówno na indywidualne potrzeby jednostki jak i na specyficzne typy zaburzeń; oprócz terapii indywidualnej stosuje się programy skonstruowane specjalnie dla określonej grupy np. alkoholików, narkomanów.

Zadaniem szkolnej profilaktyki jest chronienie dzieci i młodzieży przed zagrożeniami poprzez działania wychowawczo-profilaktyczne, a także reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych poprzez odwoływanie się do specjalistycznej pomocy, nawiązywanie kontaktu z rodzicami, motywowanie do podjęcia konkretnych działań np. leczenia, terapii. Oddziaływania profilaktyczne muszą być skorelowane i powinni być nimi objęci zarówno uczniowie, jak i rodzice oraz nauczyciele. Musi wystąpić systemowe podejście do profilaktyki uwzględniające środowisko, w którym przebywa dziecko. Konieczne jest stworzenie koalicji lokalnej. Konieczne jest budowanie porozumienia szkoła – dom – środowisko. Konieczna jest ich wspólna aktywność wychowawcza i partnerstwo w podejmowaniu różnorodnych decyzji. Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły powinien podnosić świadomość rodziców o ich współodpowiedzialność za wychowanie, profilaktykę, edukację i rozwój dzieci.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- wyników ankiety przeprowadzonej wśród rodziców i wychowawców na początku roku szkolnego 2019/2020 dotyczącej sytuacji wychowawczej w szkole i domu,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- innych dokumentów ważnych dla szkoły (wnioski zespołów zadaniowych nauczycieli, uwagi, spostrzeżenia uczniów, rodziców).

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

3. Misja Szkoły

Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Chcemy być szkołą, która kształcić będzie uczniów na miarę XXI wieku, radzących sobie w zmieniającym się współczesnym świecie oraz stawiających czoła coraz bardziej wymagającej rzeczywistości. Będziemy postępować tak, by w sposób najbardziej efektywny i wydajny umożliwić młodym ludziom wszechstronny rozwój.

4. Sylwetka absolwenta

Absolwent naszej szkoły to obywatel Europy XXI wieku, który realizuje się w sferach: fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, aksjologicznej i społecznej.

Sfera fizyczna:

- dba o bezpieczeństwo własne i innych
- jest aktywny fizycznie
- promuje zdrowy styl życia
- nie ulega nałogom
- szanuje i dba o środowisko naturalne
- wie, jak się zachować w sytuacjach katastrof i klęsk żywiołowych
- świadomie korzysta z nowinek technicznych i komunikacyjnych (TIK).

Sfera emocjonalna:

- wie, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu złożonych problemów
- jest zdolny do dokonywania właściwych wyborów
- jest życzliwie nastawiony do świata i ludzi
- jest asertywny w głoszeniu własnych poglądów i podejmowaniu decyzji.

Sfera intelektualna:

- jest świadomy życiowej użyteczności zdobytej wiedzy i umiejętności przedmiotowych
- posługuje się poprawnie językiem ojczystym oraz językami obcymi nowożytnymi
- twórczo myśli
- potrafi stale się uczyć i doskonalić
- wykorzystuje najnowsze techniki multimedialne.

Sfera aksjologiczna:

- w swoim postępowaniu dąży do prawdy
- jest otwarty na europejskie i światowe wartości kultury
- zna historię, kulturę oraz tradycje swojego regionu i narodu
- jest człowiekiem tolerancyjnym
- jest prawy i uczciwy, jest altruistą.

Sfera społeczna:

- potrafi rzetelnie pracować indywidualnie i w zespole
- potrafi skutecznie porozumiewać się i nawiązywać prawidłowe relacje z rówieśnikami i dorosłymi
- jest kulturalny
- jest obowiązkowy i samodzielny
- w przemyślany sposób planuje i kieruje swoją karierą zawodową
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych.

5. Zadania szkoły

1. Opieka nad psychicznym i społecznym rozwojem wychowanków.
2. Wspomaganie dziecka w rozwoju intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, etycznym, fizycznym, estetycznym.
3. Wychowywanie dziecka w miarę jego możliwości, tak by było przygotowane do życia w zgodzie z samym sobą, innymi ludźmi i przyrodą.
4. Dbanie, by dziecko odróżniało dobro od zła, było świadome przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz rozumiało konieczność dbania o środowisko.
5. Szerzenie przekonań antydyskryminacyjnych.
6. Uczenie tolerancji i asertywności.
7. Dążenie do ukształtowania systemu wiadomości i umiejętności potrzebnych dziecku do poznawania i rozumienia świata, radzenia sobie w codziennych sytuacjach oraz do kontynuowania nauki na dalszych szczeblach edukacji.
8. Współpraca w procesie wychowania z rodzicami i opiekunami.
9. Wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji.

6. Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i vitalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,

- aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

7. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych

5. Zespół wychowawców:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły

6. Pedagog szkolny:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebujących szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.

7. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w zebraniach rodziców organizowanych przez szkołę,

- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwala w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami

Rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach kształcenia i wychowywania dzieci. Współpraca z rodzicami w zakresie działalności wychowawczej szkoły opiera się na:

- określaniu i współdecydowaniu o celach edukacyjnych szkoły (ankiety, spotkania rodziców z nauczycielami, spotkania Rady Rodziców z dyrektorem szkoły),
- współdziałaniu z nauczycielami i wychowawcami w realizacji zadań wychowawczych,
- pomocy rodzicom w ich działaniach wychowawczych wobec dzieci poprzez profilaktykę i terapię pedagogiczną,
- współdecydowaniu o organizacji świąt, uroczystości, imprez szkolnych i klasowych,
- stworzeniu warunków do szczerych, życzliwych kontaktów nauczycieli z rodzicami,
- umożliwianiu i ułatwianiu kontaktów rodziców z instytucjami i specjalistami świadczącymi kwalifikowaną pomoc w rozpoznaniu potrzeb i trudności oraz zainteresowań i szczególnych uzdolnień uczniów,
- zaangażowaniu szkoły w organizowanie pomocy finansowej i materialnej rodzinom ubogim oraz profilaktycznej i terapeutycznej rodzinom patologicznym,
- podejmowaniu działań na rzecz pozyskiwania funduszy niezbędnych dla wspierania działalności szkoły, a także ustalaniu zasad użytkowania tych funduszy,
- wnioskowanie w ważnych sprawach szkoły.

8. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

9. Pracownicy niepedagogiczni:

- współpracują z dyrektorem szkoły i nauczycielami w realizacji działań wychowawczych,
- reagują na przejawy negatywnych zachowań wśród uczniów i informują o nich wychowawców klas, dyrektora,
- zapewniają sprawne działania szkoły poprzez utrzymanie obiektów w ładzie i czystości,
- wyrażają opinie na temat zachowań uczniów,
- interweniują w razie pojawienia się na terenie szkoły osób niepożądanych.

8. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej w roku szkolnym 2019/2020

Na podstawie art. 60 ust.3 pkt 1 ustawy z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949) w związku z art.307 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949) Minister Edukacji Narodowej ustalił następujące kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2019/2020:

1. Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych.
2. Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych.
3. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.
4. Rozwijanie kompetencji matematycznych uczniów.
5. Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.

Na początku roku szkolnego 2019/2020 zespół opracowujący szkolny program wychowawczo-profilaktyczny przeprowadził diagnozę sytuacji wychowawczej na podstawie ankiety skierowanej do rodziców i wychowawców. Wnioski z tej diagnozy zostały uwzględnione w planie działań wychowawczo-profilaktycznych na rok szkolny 2019/2020.

9. PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH na rok szkolny 2019/2020 DLA KLAS 0 – VIII

Działalność wychowawcza:

(*oznaczenie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się)

L.p.	Zadania	Formy i sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	*Wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka w wymiarze intelektualnym, etycznym,	• lekcje z wychowawcą • zwrócenie uwagi na problem zachowań buntowniczych i lekceważących • i lekceważących (wniosek z diagnozy)	• dyrektor • nauczyciele • wychowawcy • pedagog • pielęgniarka

	<i>emocjonalnym, społecznym i zdrowotnym.</i>	• warsztaty/spektakle profilaktyczne • lekcje przedmiotowe • zajęcia projektowe "Wiedza na piątkę z plusem" • współpraca z pedagogiem szkolnym • akcje wolontariatu • współpraca ze szkolną pielęgniarką •	
2.	<i>*Przygotowanie uczniów do właściwego funkcjonowania w grupie rówieśniczej, społeczności szkolnej, do życia w rodzinie, społeczności lokalnej, ojczyźnie, Europie i świecie.</i>	• lekcje z wychowawcą • współpraca z pedagogiem szkolnym • zajęcia WDŻ • warsztaty rozwijające kompetencje społeczne • uroczystości szkolne • Dzień Języków Obcych • Gminna Spartakiada Małych Mistrzów • spektakle w MDK-u • wyjazdy na zawody sportowe i konkursy • warsztaty pomagające pokonać trudności w kontaktach rówieśniczych dla klas IV-VIII (wniosek z diagnozy sytuacji wychowawczej) • imprezy środowiskowe • współpraca z lokalnymi mediami	• pedagog • nauczyciele • wychowawcy • specjaliści
3.	Wpajanie uczniom zasad i norm, by autentycznie się z nimi utożsamiali, rozumieli je i przyjmowali wszystkie konsekwencje wynikające z ich przestrzegania.	• współpraca z pedagogiem szkolnym • lekcje z wychowawcą • rozmowy indywidualne z uczniami • konsekwentne przestrzeganie zasad oceniania zachowania uczniów przez nauczycieli	• pedagog • wychowawcy • nauczyciele

4.	Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców/ opiekunów.	• spotkania ze specjalistami • współpraca z pedagogiem szkolnym • warsztaty dla nauczycieli, rodziców • spotkania klasowe i indywidualne z rodzicami	• dyrektor • wychowawcy • pedagog
5.	<i>*Kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym.</i>	• udział w akcjach charytatywnych m. in. Szlachetna Paczka, Góra Grosza, zbiórka korków dla fundacji „Obudźmy nadzieję”, WOŚP • pomoc koleżeńska • prace społecznie użyteczne na rzecz szkoły np. akcja "Sprzątanie Świata"	• wychowawcy • nauczyciele
6.	<i>*Przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz sztuce narodowej i światowej.</i>	• spektakle teatralne, koncerty, filmy • lekcje biblioteczne • lekcje języka polskiego, muzyki, plastyki, historii • wycieczki do muzeów • apele i uroczystości szkolne • wyjazdy do teatru	• dyrektor • wychowawcy • nauczyciele
7.	Modelowanie postaw prozdrowotnych i proekologicznych.	• spotkania ze specjalistami: pielęgniarka, ratownik medyczny • realizacja projektów i programów prozdrowotnych i ekologicznych • lekcje wychowania fizycznego, dodatkowe zajęcia sportowe: piłka nożna, gimnastyka korekcyjna, zajęcia taneczno-ruchowe, „Mały mistrz”	• wychowawcy • nauczyciele • pedagog

		• lekcje przyrody, biologii, • rozmowy na temat zdrowia • projekty: „Owoce i warzywa w szkole”, „Mleko w szkole”, „ • udział w konkursach proekologicznych • udział w wycieczkach i rajdach	
8.	<i>*Kształtowanie w uczniach postaw patriotycznych i obywatelskich. Kształtowanie poczucia przynależności do środowiska szkolnego, lokalnego, narodowego, europejskiego.</i>	• akademie, filmy, konkursy, wycieczki • działalność SU • przedstawienia o charakterze patriotycznym: 80.rocznica wybuchu II wojny światowej, 11 listopada, 2 i 3 maja • zapoznanie z dziełami literackimi, malarskimi i muzycznymi o tematyce historycznej i patriotycznej • spotkania z przedstawicielami lokalnego samorządu • spotkania ze znanymi ludźmi związanymi z regionem • zbieranie informacji na temat losów absolwentów szkoły • odwiedzanie miejsc pamięci narodowej, np.: wyjazdy do Rawy Mazowieckiej na Grób Nieznanego Żołnierza • poznawanie historii i kultury najbliższej okolicy	• dyrektor • nauczyciele • wychowawcy • nauczyciel historii
9.	<i>Kształtowanie kultury języka. Rozwijanie zainteresowania czytelnictwem.</i>	• lekcje biblioteczne, akcje, programy • wizyty w teatrze, kinie, muzeum • konkursy czytelnicze, recytatorskie, plastyczne	• nauczyciele • bibliotekarz • nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej oraz poloniści

		• zakup i promocja książek, czasopism • wycieczki do innych bibliotek • akcja wewnątrzszkolna „Starsi czytają młodszym”	
10.	Tworzenie przyjaznego środowiska w szkole oraz budowanie prawidłowych relacji nauczyciel – uczeń – rodzic.	• spotkania wychowawcy z rodzicami, aktywny udział rodziców w życiu szkoły • organizacja imprez szkolnych z udziałem rodziców • zajęcia świetlicy szkolnej • wybór i praca w samorządzie uczniowskim • wspieranie rodziców w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych • popularyzacja osiągnięć i dorobku szkoły na szkolnej stronie internetowej oraz funpage’u.	• wychowawcy • pedagog • opiekun samorządu • opiekunowie świetlicy
11.	Kształtowanie poczucia wartości dziecka, wiary we własne siły, wspierania go w pokonywaniu codziennych trudności (lęki, brak pewności siebie, stres).	• spotkania z pedagogiem • spotkanie z psychologiem • indywidualne rozmowy z wychowawcą i nauczycielem	• pedagog • psycholog • nauczyciele
12.	Rozwijanie przynależności do społeczności szkolnej i lokalnej.	• imprezy środowiskowe: "Bal karnawałowy z Babcią i Dziadkiem” • apele szkolne, wycieczki szkolne, • działalność SU • promocja szkoły w lokalnych mediach • prowadzenie szkolnej strony internetowej	• nauczyciele

13.	Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży. Ukazywanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu.	• lekcje wychowawcze • spotkanie z policjantem • dodatkowe zajęcia sportowe • zajęcia projektowe „Wiedza na piątkę z plusem”	• nauczyciele • wychowawcy
-----	--	---	---

Działalność edukacyjna:

L.p	Zadania	Formy i sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Poszerzenie wiedzy rodziców/opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat rozpoznawania wczesnych objawów używania substancji psychoaktywnych.	• spotkanie z policjantem • zaproszenie gościa z ośrodka leczenia uzależnień • prezentacja filmu o tematyce uzależnień	• dyrektor • pedagog • wychowawcy • nauczyciele
2.	Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów.	• spotkania z pedagogiem • lekcje z wychowawcą • praca SU • udział w akcjach, apelach, uroczystościach	• pedagog • wychowawcy • opiekun SU • nauczyciele
3.	<i>*Kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji.</i>	• zajęcia z wychowawcą, pedagogiem/psychologiem • warsztaty/teatrzyki • udział uczniów w akademiach, konkursach, zawodach	• pedagog • wychowawcy • nauczyciele
4.	Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu	• spotkanie z policjantem, strażakiem • zajęcia z wychowawcą, pedagogiem • rozmowy indywidualne nauczycieli z uczniami	• pedagog • wychowawcy • nauczyciele

	decyzji w sytuacjach trudnych.	ćwiczenia ewakuacyjne na wypadek zagrożeń typu: pożar, wybuch, podejrzana osoba lub inne zagrożenie dla bezpieczeństwa fizycznego uczniów	
5.	Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków psychoaktywnych oraz bezpieczeństwa cyfrowego uczniów.	- spotkania ze specjalistami (terapeutą/policjantem/psychologiem) - szkolenia z zakresu profilaktyki uzależnień oraz bezpieczeństwa cyfrowego	- dyrektor - pedagog
6.	Udzielanie pomocy edukacyjnej uczniom.	- przeprowadzanie diagnoz wybranych przedmiotów - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze - zajęcia specjalistyczne (korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, zajęcia rewalidacyjne) - dostosowanie form i metod pracy do możliwości i potrzeb uczniów	- dyrektor - nauczyciele - specjaliści - pedagog

Działalność informacyjna:

L.p.	Zadania	Formy i sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Dostarczanie nauczycielom, rodzicom i uczniom informacji na temat możliwych zagrożeń oraz metod rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych.	- szkolenia, wykłady, filmy - procedury - gazetki - strona internetowa szkoły	- dyrektor - pedagog - wychowawcy
2.	Przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom/opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem	- współpraca z policją - zebrania z rodzicami - zajęcia z wychowawcą	- dyrektor - wychowawcy

	przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.		
3.	Informowanie uczniów oraz ich rodziców/opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.	• spotkanie z policjantem • zajęcia z wychowawcą	• dyrektor • pedagog • wychowawcy
4.	<i>*Dostarczanie uczniom, rodzicom informacji na temat bezpiecznego korzystania z Internetu (w szczególności nt. cyberprzemocy).</i>	• zajęcia informatyki, zajęcia z wychowawcą i pedagogiem szkolnym • zajęcia przedmiotowe • spotkanie z policjantem • prezentacje nt. zagrożeń bezpieczeństwa cyfrowego uczniów • spotkania dla rodziców o tematyce bezpieczeństwa cyfrowego	• nauczyciele • wychowawcy • pedagog

Działalność profilaktyczna:

L.p.	Zadania	Formy i sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych. Realizowanie działań profilaktycznych z zakresu	• organizacja imprez według kalendarza imprez • pogadanki • akcje charytatywne • zajęcia z wychowawcą • lekcje wychowania fizycznego	• nauczyciele • wychowawcy • pedagog

	przeciwdziałania przemocy, w tym cyberprzemocy.	• zajęcia sportowe pozalekcyjne, elementy programu „Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej”	
2.	<i>*Promowanie zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej.</i>	• zajęcia projektowe „Wiedza na piątkę z plusem” • zajęcia dodatkowe • konkursy, zawody • współpraca z pedagogiem szkolnym • odkrywanie własnych predyspozycji i umiejętności zawodowych (poznawanie zawodów, omawianie ich na zajęciach z doradcą zawodowym, wychowawcami i zajęciach technicznych) • wycieczki do lokalnych zakładów pracy	• nauczyciele • wychowawcy • nauczyciele • pedagog
3.	Kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających i psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych.	• spotkanie z policjantem • zajęcia z wychowawcą, pedagogiem • lekcje wychowania fizycznego	• pedagog • wychowawcy • nauczyciele wychowania fizycznego
4.	Przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa w szkole i poza nią.	• lekcje z wychowawcą, • znajomość procedur zachowania się w sytuacjach zagrożenia • organizowanie w szkole próbnych ewakuacji	• wychowawcy klas • dyrektor szkoły • pedagog • nauczyciel zajęć technicznych

		• podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy • prelekcje, edukacja komunikacyjna	
--	--	--	--

DLA ODDZIAŁU PRZEDSZKOLNEGO

OBSZAR	ZADANIA WYCHOWAWCZE	FORMY I SPOSOBY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Integracja	rozdzielanie negatywnych i pozytywnych form zachowania; akceptowanie drugiego człowieka; rozdzielanie dobra od zła, przestrzeganie kompromisu w zabawie, rozdzielanie konfliktów, pomaganie niepełnosprawnym i innym, rozpoznawanie i nazywanie uczuć innych, kształtowanie samodzielności, kształtowanie odporności emocjonalnej.	zabawy integracyjne, tematyczne; dydaktyczne, konstrukcyjne, ruchowe; muzykoterapia; formy teatralne; literatura dla dzieci; wystawki prac dziecięcych; zajęcia otwarte, warsztaty dla rodziców; warsztaty i spektakle profilaktyczne dla dzieci; koncerty muzyczne; relaksacja; zajęcia szachowe.	dyrektor szkoły/przedszkola opiekunowie grupy pedagog szkolny
Obyczajowość	kształtowanie poczucia przynależności do grupy, rodziny oraz wypełnianie obowiązków na ich rzecz, dbanie o dobro własne i innych, odczuwanie więzi z przedszkolem, domem rodzinnym i ojczyzną, używanie form grzecznościowych, kulturalne zachowywanie się w każdej sytuacji, rozdzielanie pozytywnych i negatywnych form zachowania, dostrzeganie odrębności innych i rozumienie ich potrzeb	uroczystości, spotkania, konkursy, koncerty, programy, przedsięwzięcia, publikacje.	opiekunowie grupy inni nauczyciele

Regionalizm Patriotyzm	wzmacnianie więzi emocjonalnej z rodziną, rozwijanie zainteresowania własną miejscowością i regionem, wzmacnianie poczucia przynależności narodowej, historycznej, kulturowej, uświadamianie oraz wpajanie szacunku dla kultury własnego narodu oraz jego dziedzictwa, kształtowanie postaw otwartych, tolerancyjnych, nastawionych na różnorodność i akceptację innych kultur i narodów, szanowanie praw człowieka.	zajęcia tematyczne, spacer, wycieczki, spotkania z ciekawymi ludźmi, konkursy tematyczne, wystawy okolicznościowe, imprezy, uroczystości.	dyrektor szkoły/przedszkola opiekunowie grupy inni nauczyciele
Ekologia	kształtowanie opiekuńczej postawy dzieci wobec istot żywych i środowiska naturalnego, ukazywanie walorów estetycznych przyrody i budzenie potrzeby zachowania jej piękna, kształtowanie u dzieci poczucia odpowiedzialności za stan środowiska w swoim otoczeniu, zachęcanie dzieci i ich rodziców do podejmowania konkretnych działań na rzecz przyrody ojczystej.	wycieczki, spacer, konkursy, prace porządkowe, prace hodowlane, doświadczenia, obserwacje przyrodnicze, eksperymenty, akcje ekologiczne, filmy.	opiekunowie grupy
Zdrowie	kształtowanie świadomej i czynnej postawy w dążeniu do zachowania zdrowia, nabywanie właściwych nawyków higienicznych, żywieniowych i aktywności ruchowej, stwarzanie poczucia bezpieczeństwa własnego i innych, oraz życia w	zajęcia zorganizowane, zabiegi higieniczne, spacer, wycieczki, zawody sportowe, przedsięwzięcia i akcje prozdrowotne.	Opiekunowie grupy

	zgodzie ze środowiskiem naturalnym, angażowanie rodziców w działalność prozdrowotną przedszkola.		
--	--	--	--

10. Ceremoniał i tradycje szkolne

Na ceremoniał i tradycje szkoły składają się imprezy o istotnym znaczeniu, wpisane do szkolnego kalendarza, budujące klimat szkoły i kształtujące postawy uczniów. Szkoła przyjęła jako swój cel kształtowanie postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych poprzez nauczanie szacunku do symboli narodowych, historii, tradycji narodowych i lokalnych.

Na stałe imprezy szkolne składają się:

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego
- akcja „Sprzątanie świata”
- Dzień Edukacji Narodowej
- ślubowanie i pasowanie na ucznia klasy I
- Święto Niepodległości
- zabawy andrzejkowe
- spotkania wigilijne
- zabawa karnawałowa
- „Niedziela z Babcią i Dziadkiem”
- Tydzień Kultury Chrześcijańskiej
- Święto Konstytucji 3 Maja
- Grand Prix o Puchar Dyrektora Szkoły w biegach przełajowych dla klas 0-III
- Dzień Dziecka
- uroczyste zakończenie roku szkolnego

11. Instytucje wspierające realizację programu wychowawczo-profilaktycznego

1. Gmina Rawa Mazowiecka.
2. Kuratorium Oświaty w Łodzi – Delegatura w Skierniewicach.
3. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Mazowieckiej.
4. Komisariat Policji w Rawie Mazowieckiej.
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej.
6. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

7. NZOZ „Raw Medica” w Rawie Mazowieckiej.
8. Miejska Biblioteka Publiczna w Rawie Mazowieckiej.
9. Biblioteka Pedagogiczna w Rawie Mazowieckiej.
10. Miejski Dom Kultury w Rawie Mazowieckiej
11. SANEPID w Rawie Mazowieckiej.
12. KRUS.
13. Sąd Rodzinny – kuratorzy.
14. Muzeum Ziemi Rawskiej.
15. Szkoły z terenu gminy Rawa Mazowiecka.
16. Straż Pożarna w Rawie Mazowieckiej.
17. Parafia św. Pawła od Krzyża w Rawie Mazowieckiej.
18. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

12. Ewaluacja programu

Program wychowawczo-profilaktyczny poddawany jest ustawicznej ewaluacji i weryfikowany według potrzeb – ma charakter otwarty. Ewaluacja programu dokonywana będzie na zakończenie każdego roku szkolnego.

Formy ewaluacji

Obserwacja (wychowawcy klas), ankiety dla uczniów, ankiety dla rodziców, wywiad (dyrektor szkoły, Rada Rodziców), rozmowy z uczniami, rozmowy z rodzicami, analiza dokumentów, obserwacja i ocena zachowań.

Uchwalono w dniu